

LICHT OP ENERGIE

Februari 2017 – Hellemans Consultancy

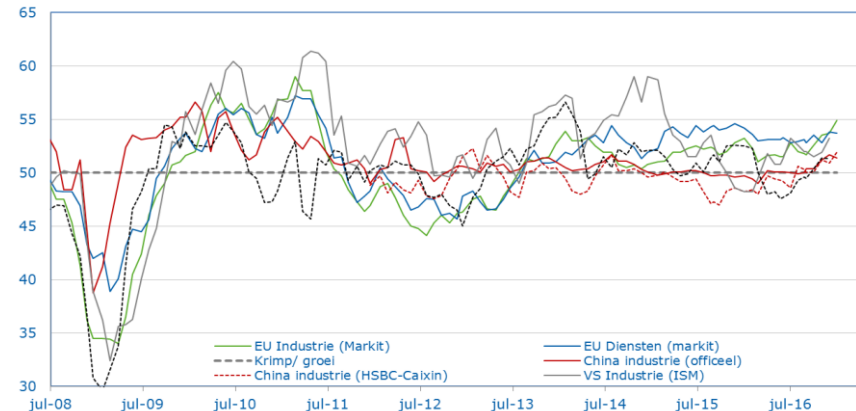
Economie	<i>Inkoopmanagersindexen verder gestegen.</i>
Grondstoffen	<i>Olieprijs relatief stabiel ondanks sterk gestegen voorraden. Chinees beleid kolenproductie van invloed op prijsvorming.</i>
Aardgas	<i>Met afnemen van het winterrisico zijn vooral de korte termijn gasprijzen in een rustiger vaarwater terecht gekomen.</i>
Elektriciteit	<i>Evenals de aardgasmarkt is de elektriciteitsmarkt wat minder gespannen in vergelijking met voorgaande maanden.</i>
Verwachting	<i>Grote vraag blijft wat de Chinese beleidsmakers van plan zijn met de binnenlandse kolenproductie. Risicopremie voor de krappe elektriciteitsmarkt in België en Frankrijk kan met het voorjaar voor de deur uit de prijzen lopen.</i>

Economie

Ten opzichte van afgelopen periode is het macro-economisch beeld weinig veranderd. Vertrouwensindicatoren staan op een relatief hoog niveau, in Duitsland is het werkloosheidscijfer gedaald tot het laagste niveau in decennia en het gevaar van deflatie in de Eurozone lijkt langzaam te wijken, mede geholpen door een sterkere dollar en hogere brandstofprijzen. Ook de inkoopmanagersindexen in Japan, China, de VS en de Eurozone staan nu alle ruim boven de 50 punten. Er lijkt dan ook weinig reden tot pessimisme. Zelfs het terugkeren van de Griekse schuldenkwesie en hoe verschillend het IMF en de Europese ministers van financiën daar tegen aan kijken lijkt niet veel los te maken. Wel wordt er bij presentaties van kwartaalcijfers en groeiramingen stevast gewezen op de risico's van het opkomend populisme, de groeivertraging van de Chinese economie, de hoge schuldenniveaus en de Brexit. Komende maand worden de onderhandelingen over het Britse vertrek uit de Europese Unie gestart. Tevens wordt in maart mogelijk meer duidelijk over een verdere verhoging van de rente door de FED.

Het optimisme op de financiële markten en dan vooral in de VS is te herleiden tot de plannen van de nieuwe president die een "fenomenaal" belastingplan voor bedrijven heeft aangekondigd en flink wil investeren in verouderde infrastructuur. Vraag is hoe deze plannen kunnen worden gerealiseerd zonder de begroting te laten ontsporen. Aanvankelijk wilde de nieuwe Amerikaanse regering dit bekostigen met forse importheffingen. Maar dan riskeert men een handelsoorlog die veel schade kan veroorzaken. Mochten de verwachtingen te hoog gespannen blijken dan wacht volgens velen een forse correctie op de financiële markten.

Fig. 1 – Inkoopmanagersindex China, Eurozone, Japan en de VS, een niveau boven de 50 duidt op groei

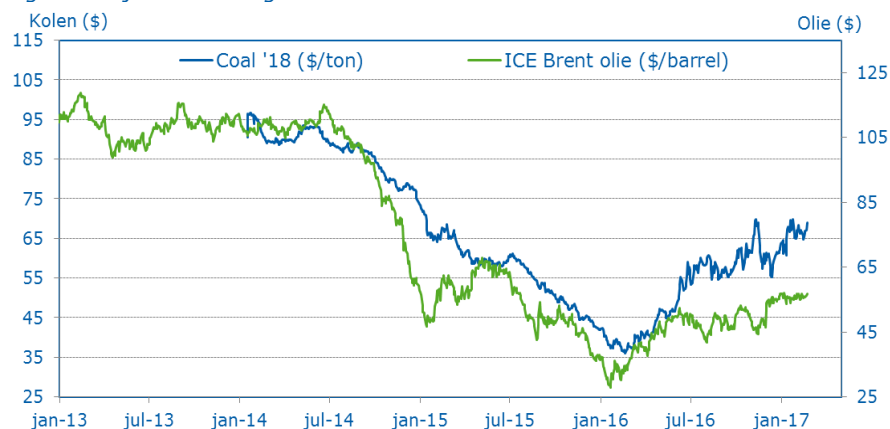

Grondstoffen

In de afgelopen weken zijn de olievoorraden in de VS onverwacht sterk gestegen. Sinds januari zijn de voorraden met acht procent toegenomen.

Tevens werd uit de eerste cijfers over januari duidelijk dat de olieproducerende landen die zich aan het OPEC akkoord hebben gecommitteerd daadwerkelijk de productie terugschroeven. In de prijsvorming werken beide ontwikkelingen tegen elkaar in. Per saldo is de prijs voor het voorste maandcontract Brent dan ook nauwelijks veranderd. Tegelijkertijd met de gestegen olievoorraden in de VS was ook een sterke daling van de consumptie te zien. Volgens Goldman Sachs zou de Amerikaanse olieconsumptie tot recessieniveau zijn gezakt. De bank voerde een aantal argumenten aan waaruit zou moeten blijken dat het slechts een tijdelijke inzinking is. De komende maanden moet duidelijk worden of de daling in januari eenmalig of juist structureel van aard is.

Fig. 2 – Prijsontwikkeling kolen ARA hub en Brent olie

De kolenprijs beweegt sinds januari binnen een bandbreedte van 65-70 US dollar voor een ton kolen geleverd op de ARA hub. Dit is het hoogste prijsniveau sinds eind 2014. De prijsopleving gedurende 2016 is vooral het gevolg geweest van productiebeperkingen in China, extreme regenval in een aantal kolen producerende landen en het stilleggen van kolenmijnen als gevolg van de record lage prijzen. Tevens is de vraag naar kolen in Europa toegenomen door de verminderde capaciteit van kerncentrales in België en Frankrijk. Ook dit jaar is het waarschijnlijk dat nieuwe maatregelen van de Chinese overheid effect gaan hebben op de prijsvorming van kolen.

Aardgas

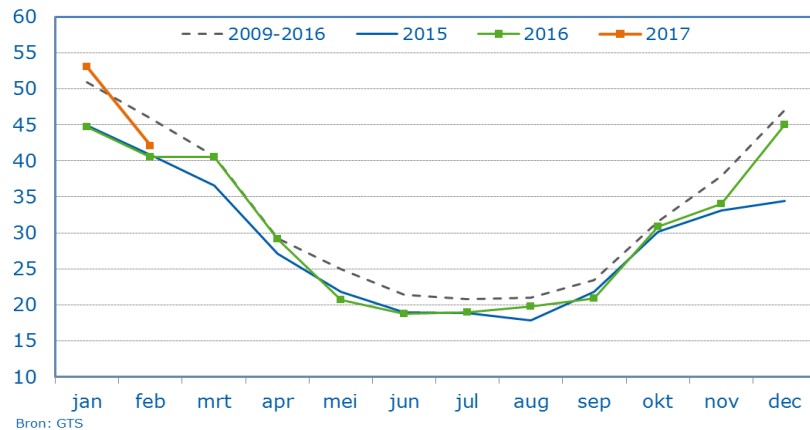
Met wat moeite is sinds begin dit jaar een licht dalende trend van de Cal-18 prijzen waarneembaar. De bandbreedte waarbinnen de TTF Cal-18 prijs dit jaar beweegt is, met ongeveer een euro, relatief klein. De korte termijn prijzen laten wel flinke uitslagen zien, vooral gedreven door de weersberichten. Het koude weer in met name januari heeft de gasbergingen flink uitgeput (zie ook figuur 4 met het gasverbruik in Nederland). Dit betekent ook dat er in de zomermaanden, meer dan vorig jaar, vraag zal zijn naar aardgas om bergingen te vullen voor aanvang van de volgende winter.

Fig. 3 – Prijsontwikkeling TTF aardgas Cal-18 in Euro per MWh

De te verwachte injectievraag geeft dan ook geen aanleiding om lagere prijzen te verwachten. Hetzelfde geldt voor de olieprijs. Via de vertraagde doorwerking van de olie indexatie in de gasprijzen lijkt ook via deze factor weinig ruimte voor prijsdruk. Onzekere factoren die effect hebben op de vraag en daarmee de prijs voor aardgas beïnvloeden zijn Chinese maatregelen op het gebied van de kolenproductie en de herstart van de kernreactoren die nu nog aan veiligheidstesten worden onderworpen. Waar nog steeds veel van wordt verwacht zijn nieuwe LNG exportfaciliteiten in Australië en de VS.

Fig. 4 – Ontwikkeling verbruik aardgas Nederland. Januari 2017 geëxtrapoleerd vanaf 17 januari [TWh]

Bron: GTS

Elektriciteit

In België is de herstart van kernreactor Tihange 1 opnieuw uitgesteld. Verwachting is nu dat eind deze maand de reactor opnieuw wordt opgestart. Voor de eerste week van maart worden milde temperaturen voor Noordwest Europa voorspeld. Een piek in de elektriciteitsvraag gedreven door koud weer lijkt dan ook steeds minder waarschijnlijk deze winter. Zo lijken de risico's op prijsstijgingen, die vorig maand nog heel reëel leken, flink afgenomen. Evenals de gasprijzen lijken de elektriciteitsprijzen nu steeds meer 'vast' te zitten in een overzichtelijke bandbreedte. Voor het voorste jaarcontract lijken komende maand sterke prijsbewegingen niet heel waarschijnlijk.

Fig. 5 – Prijsontwikkeling elektriciteit Cal-18 in Euro per MWh

Verwachting

De vorige maand waargenomen risico's hebben zich niet gemanifesteerd. Hoewel een vorstperiode in de maand maart niet is uit te sluiten lijkt die kans met de huidige verwachtingen niet heel erg groot. Daarnaast ontwikkelen de brandstofprijzen zich vrij stabiel. Hetzelfde geldt voor de gas- en elektriciteitsprijzen. Daarmee maakt 2017, in vergelijking met 2016, qua prijsvolatiliteit een stabiele start die in maart gecontinueerd lijkt te worden.

Heeft u vragen, dan kunt u zich richten tot:

Hellemans Consultancy B.V.

Chris Guth en Michiel de Voogt, analisten

Telefoon: 030 - 22 55 011

Hellemans Consultancy B.V.

Hellemans Consultancy B.V. heeft zich gespecialiseerd in het begeleiden van en adviseren bij de inkoop van energie. Zij bestaat uit een team van meer dan 30 professionals en is een betrouwbare en onafhankelijke partij, die inmiddels al meer dan 15 jaar actief is op de energiemarkt. Met krachtige adviezen over de inkoop van elektriciteit en aardgas, factuurcontrole, rendement studies en energimanagement functioneert zij voor de zakelijke markt als een vuurtoren in de nationale en internationale energiemarkt. Een betrouwbaar en blijvend oriëntatiepunt waarop de energiekoers voor de komende jaren kan worden bepaald.

Licht op energie is een uitgave van Hellemans Consultancy B.V. Hierin vindt u algemene informatie en achtergronden ten aanzien van de marktontwikkelingen voor elektriciteit en aardgas, zowel van de afgelopen periode als van de komende periode. Op dit document is de disclaimer van Hellemans Consultancy B.V. van toepassing.

<http://www.hellemansconsultancy.nl/disclaimer/>